

Duurzame zelfvoorziening met respect voor mens en milieu lijkt me de enige weg om op onze aarde samen te kunnen overleven. Misschien helpt mijn informatie om dit te stimuleren. En heb ik daarmee ook iets nuttig gedaan voor moeder aarde en mijn medemensen. Succes ermee.

♪ *Soms heb je meer aan kennis, dan aan het meervoud ervan. HL*

1.2.3 Overleven of zelfvoorziening?

1.2.3.1 Wat is overleven (niet)?

Overleven kan je alleen. Maar leven niet. HT

Verhalen van extreme survivors zijn vaak pure horror en ellende.

Er zijn diverse gevallen gekend van verschillende soorten wolfskinderen, afgedreven bootjes en gestrande reizigers.

Het gaat vaak om (individueel) overleven (in leven blijven), niet om zelfvoorziening.

Ho Van Lang Lang werd in 1972 door zijn vader mee het woud in genomen, op de vlucht voor bombardementen. Tijdens (en na) de oorlog in Vietnam hielden ze zich 40 jaar schuil, alleen in de natuur. In 2013 keerden ze terug in de bewoonde wereld.

Hiroo Onoda (1922- 2014) was een Japanse militair die bijna dertig jaar na de Tweede Wereldoorlog nog overleefde in de jungle van het Filipijnse eiland Lubang omdat hij weigerde te geloven dat de oorlog was beëindigd. Er zijn meer van deze gevallen (Shoichi Yokoi,..) die in hun eentje een hard en moeilijk bestaan overleven.

In 1996 werd 'the Indian of the hole' (regio Rondonia, Brazilië) waargenomen. Sinds de jaren '80 werd zijn stam aangevallen door boeren en houthakkers, die uiteindelijk iedereen (op één na) vermoordden. Hij overleeft al zeer lang in zijn eentje.

Daarnaast zijn er heel wat survival verhalen waarin mensen in extreme omstandigheden (meestal voor een kortere periode, dagen soms) overleven.

Juliane Koepcke was de enige overlevende van een vliegtuigcrash in de Amazone (Peru). Aron Ralston amputeerde zijn eigen arm die hem onder een rotsblok vastgekneld hield. 438 Days gaat over een man die zo lang op de Pacific in een bootje overleefde.

Als iedereen op een eiland zelfvoorzienend (over)leeft, sterven we allemaal samen uit. HT

Er zijn nog altijd geïsoleerde Braziliaanse stammen die zonder onze beschaving leven, vb. de Moxihatetema stam in het Yanomami Reservaat.

(zie ook ↪ Vliegtuigcrash in de Andes)

In het stroomgebied van de Abakan (Zuid-Siberië) leefde een familie van vijf onder middeleeuwse omstandigheden ruim 40 jaar afgezonderd. De oude Karp Lykov was als oudgelovige gevlucht voor het communisme. Ze werden in 1978 ontdekt. Er is weinig romantisch aan honger en kou. Moeder Akulina verhongerde in 1961. Ze gaf haar eigen eten aan haar kinderen. De familie overleefde met één zaadje rogge. Het plantje werd dag en nacht beschermd tegen knaagdieren en leverde 18 graankorrels die als zaaigoed hielpen om verder te kunnen leven.

Dit is de spirit van zelfvoorziening, dat veel meer planning en visie vraagt dan overleven.

Hoe moeilijk is overleven?

Tussen 930.000 en 813.000 jaar geleden was er een zware terugval in de populatie van onze voorouders. Er waren nog maar ca. 1.280 individuen die zich voortplantten. Die crisis duurde ongeveer 117.000 jaar. Het bracht 'ons' op het randje van uitsterven. De terugval viel samen met een grote klimaatverandering en lange periodes van droogte in Afrika en Eurazië. (Prof. Giorgio Manzi - antropoloog U Sapienza Rome 2023)
Als het zo lang (geleden) al kon, moet het ons toch zeker ook lukken?

Survival of overleven gaat over de vaardigheden om in leven blijven ondanks een levensbedreigende situatie of gebeurtenis. Een cocktail aan stresshormonen als cortisol, adrenaline en noradrenaline wordt door je lijf gejaagd en maakt je actiever en alert, oeroude instinctieve reacties, reflexen en overlevingsdrang nemen in eerste instantie de controle over. We zijn geprogrammeerd om bij gevaar te **vechten**, **vluchten** of **verstijven**. De overlevingsmodus zorgt eerst voor zelfbehoud, dan voor bescherming van eigen nakomelingen en wie ons nabij zijn en helpen te overleven: gezin, familie, burens, stam, soortgenoten... Je tuimelt in, maar kiest niet voor deze situaties. Het gebeurt vaak individueel of met kleine groepjes. Soms ligt het (op lange termijn) dicht bij zelfvoorziening, soms overlapt het. Soms was overleven de eerste stap naar zelfvoorziening.

Bushcraft (📖 bos-vaardigheden of ambachten) is wat vergelijkbaar met scoutisme. Met de nodige voorbereiding en hulpmiddelen probeer je zo goed en aangenaam mogelijk in, en met middelen uit de omgeving in de natuur te verblijven. De focus ligt op vaardigheden zoals natuurleren die nog hebben, en respect voor de natuur. Na zo een tijdelijk gebeuren wordt de bewoonde (beschaafde?) wereld weer opgezocht.

Preppers bereiden zich vooral materieel voor op een catastrofe door ruime voorraden te verzamelen om een zware tijd zo comfortabel mogelijk te overbruggen. Denk aan een schuilplaats inrichten, stroomgeneratoren en brandstof, terreinwagens en zelfs wapens en munitie (zie👉 preppers).

Soms ligt overleven (op lange termijn) dicht bij zelfvoorziening, soms overlapt het. Soms was overleven de eerste stap naar zelfvoorziening.

1.2.3.2 Wat is zelfvoorziening?

Het is een manier van leven waarbij je alles wat je nodig hebt zelf maakt, vindt, kweekt en verwerkt. Wij, humanoiden waren altijd al zelfvoorzienend, in het grootste tijdsbestek van ons bestaan. Anders zouden er nu geen mensen meer zijn. Maar de vraag of het kàn verzwijgt vaak de aanvulling 'met behoud van een groot deel van ons Westers comfort'. Dat kan niet. We zullen wat eenvoudiger, robuuster en flexibeler moeten leven, dichter bij en in harmonie met de natuur. Pas je wensen (eisen) aan. (zie ook 🐦 autarkie) Wat we echt nodig hebben: ruimte, gezond water (en lucht), gelijkgezinde medemensen, kennis en vaardigheden, bescherming tegen te hoge en te lage temperaturen en voedsel. De kunst om voorraden aan te leggen en te bewaren is natuurlijk ook essentieel. 📖

Gezien er veel specialisaties nodig en nuttig zijn, en je zelf niet alles kan (weten, doen), is het vanzelfsprekend om in groeps-, stam- of familieverband samen te leven en werken. Denk ook aan gezondheidszorg, ambachten, bouw, kleding... Praktisch wordt Zelfvoorziening dus samenvoorziening in groepen of netwerken. En bij uitbreiding tot op natie-niveau als een Autarkisch staat, opgebouwd van Z tot A.

Een buurtnetwerkje beginnen:

Om gelijkgezinden in de omgeving te vinden laat je zelf ook weten wie je bent en wat je doet, vb. met een raamaffiche, decoratie, infobord(je), opendeur, geefkast, minibib, burenborrel... Ga niet choqueren. Wees tevreden met neuzen die voor 51% in dezelfde richting staan, 95%, gelijkgezinden vind je niet.

Engageer je in een buurtcomité, of organiseer (best samen met 1 of meer mensen uit de buurt) een petitie, straatfeest, barbecue... Ga helpen of vraag hulp.

Zelfvoorziening sluit het best aan bij de term **homesteading**. De kern is zelf voor eigen gebruik voedsel te telen en bewaren, aangevuld met in de mate van het mogelijke textiel en gebruiksvoorwerpen. Je kan onafhankelijk van de buitenwereld voor langere termijn voor jezelf en je naasten zorgen. Het vraagt planning en een structurele aanpak om telkens voor 1,5 tot 2 jaar voedsel te voorzien (ook voor vee). Het is zelfredzaamheid op lange termijn. Je moet ver genoeg vooruit denken en plannen om (quasi) zekerheid te hebben over brandstof en voedselvoorraden en/of het verwerving daarvan. Een nuttige mentaliteit hierbij is: tevreden zijn met wat voldoende is. Homesteaders (📖 eigenaars) willen volledig zelfredzaam zijn, ook inzake hernieuwbare energie. Zelfvoorziening betekent zelf het heft in handen nemen, niet enkel ondergaan.

Het onderscheid tussen zelfvoorzienend (self-sufficient) en zelfredzaam (self-sustainable) slaat (in het Engels) vooral op de termijn, die voor het laatste veel langer, zelfs levenslang is.

Samenvoorziening houdt rekening met de beperkingen van een individu of een klein groepje. Samen is veel meer mogelijk, en worden dingen makkelijker.

Ook op landelijk niveau is zelfvoorziening en onafhankelijkheid belangrijk. De tekorten en prijsstijgingen die veroorzaakt worden door blokkades, handelsembargo's, een pandemie

en oorlogen maken dat regelmatig duidelijk. De oude Grieken noemden het 'zelf – voldoende zijn', ↳ **autarkie**.

Vergelijkende tabel, survival, bushcraft, prepper; zelfvoorziening

veralgemeend	survival	bushcraft	prepper	zelfvoorziening
water	gebruik wat er is, filter, kook	neem flessen en filter mee	koop voorraad, boor een put	voorzie opvang / put en zuivering
voedsel	gebruik wat er te vinden is	zoek en maak een maaltijd	koop voorraden	teeltplan, vruchtwisseling
conserveren	n.v.t.	n.v.t.	koop gedroogd, blik en bulk	alle bewaartechnieken
kleding	wat je hebt	aangepast, uitgezocht	gekozen: camouflage, kogelvrije vest?	verantwoord kopen, of zelf maken
woning	zoek maak beschutting	tent	zeer stevig, goed voorbereid, vesting	idem, ecologisch
gereedschap	wat je hebt/vindt	koop handige tools	alles: truck, generator, wapens	duurzaam gemaakt
start	onverwacht, accidenteel	voorbereide vakantie	onverwacht, voorbereid	bewuste keuze, leerproces
omstandigheden	bedreigend	geplande uitstap	ramp(en)	bewuste keuze en visie
tijdshorizon	kort, uren tot dagen	dagen tot (2) weken	dagen tot jaren	levenslang
t.a.v. omgeving	gebruik alles	respecteer ze	domineren	in balans
andere mensen	hulp gezocht	respecteer ze	ieder voor zich	samen
stijl, mentaliteit	overleven	leren, genieten	wantrouw	help elkaar

De (zelfde) kennis (info), ervaring, relativering, ingesteldheid, mentaliteit, vaardigheden zijn altijd en overal nuttig en overlappen. De filosofie en uitgangspunten zijn anders.

Brits econoom en godmother van de Green New Deal, Ann Pettifor: 'We moeten naar een circulaire economie. En we moeten zoveel mogelijk zelfvoorzienend zijn.' (In Radicaal Anders van Robbert Bodegraven) We willen onzekerheid overleven en beperken.

Zelfvoorziening is ook een visie die wanorde wil transformeren tot een zekere orde, en onvoorspelbaarheid wil omzetten in meer voorspelbaarheid.

Zolang een mens, groep(je) of gemeenschap afhankelijk is van beleid en gezag (participatie i.p.v. democratie) en een economisch systeem (kapitalistisch, neoliberal) wordt die in het gareel gehouden door nutsvoorzieningen en diensten (elektra, water, internet, voedsel, bank, zorg...) en zal er maatschappelijk weinig veranderen.

Pas als we onszelf samen voldoende zelfvoorzienend (autarkisch) organiseren kunnen we vrij beslissen over onze manier van samenleven, en niet meer in de ratrace gedwongen of meegezogen worden.

Zonder zelfvoorziening blijven we afhankelijk, onvrij en stuurbaar.

Er is zelfs een **zelfvoorzieningsindex** voor 19 wereldregio's. Zie ↪ Instrumenten om onbalans te meten.

Kleinschalige **zelfvoorziening** is een beproefd systeem. Het bestaat al 1.000den jaren op alle continenten (anders waren we er nu niet (meer)). Het heeft als voordeel dat iedereen het zelf in de eigen situatie en omgeving kan opstarten en uitbouwen. Ook naast andere (ecologisch verantwoorde) systemen, als groeiende netwerken.

Zeer veel abdijen en kloosters streefden naar, of waren zelfbedruipend of autarkisch. Meestal kenden ze een vliegende start door de rijkdom aan gronden en goederen die ze kregen, erfden, veroverden of afdreigden.

Enkele voorbeelden van gedroomde, bestaande of geplande projecten die tot doel hebben **zelfvoorzienende** steden of gemeenschappen te creëren zijn: zelfvoorzienende woongemeenschappen (Groningen: Woldwijk, Toukomst; Almere); Smart Forrest City (Cancun, Mexico); Orchid City (Brazilië, Nederland en Vietnam), ReGen Village (Californië), mormoonse gemeenschappen,...

Misschien komt het langer bestaande Ecodorp van de Findhorn Foundation (eiland Erraid, Schotland) in de buurt?

Een gemeenschap van ongeveer 200 gezinnen van verschillende nationaliteiten die op een volledig duurzame manier leeft. Ze maken gebruik van zonnepanelen, biomassa, een biologisch systeem voor rioolwaterzuivering en waterverwarmingssystemen via zonne-energie. Ze verbouwen hun eigen voedsel biologisch en hebben hun eigen bank en munteenheid. Ze organiseren ook lezingen en workshops over duurzaamheid. Pre-industrieel kwam dit veel voor, nu nog afgelegd als in Brazilië, de Indische archipel..

Meer hedendaagse en aangepaste voorbeelden vind je ook bij ↪ ecodorpen, GEN (Global Ecovillage Network,) Anastasiadorpen, cohousing projecten, Vamilie(.nl) e.a. Zie ↪ ook Je organiseren, netwerken.

Het kleine North Sentinel Island is een deel van de Andamanen in de Baai van Bengalen, bijna 60 km² groot. De bewoners leven *zelfvoorzienend*. Buitenstaanders worden met geweld op afstand gehouden, gedood of verjaagd.

Jared Diamond benoemt in Collapse 5 kritische factoren voor het teloorgaan van beschavingen (zie ↗ Veranderingen in het verleden)
Hij noemt ook enkele beschavingen die het opvallend lang uithielden, zoals de Tikopiërs.

Tikopië

Kunnen we bij deze langlopende beschaving ook succesfactoren ontdekken?

Tikopia is het zuidelijkste eiland van de Santa Cruz-eilanden in de Salomonseilanden. Het ligt op 224km van een ander grotere eiland.
De meest oorspronkelijke bewoners (900BC) pleegden roofbouw op het vogel-, schelpen- en zoogdierenbestand en brandden bossen af. Om te overleven was een omslag (transitie) nodig.
Het bevolkingsaantal is al 25 eeuwen stabiel (na een christelijke piek rond 1930): ca. 1.200 mensen op 4,7km² (=308/km²!). Ze leven verdeeld over een 20-tal dorpen, iedereen kent iedereen. De Nieuw-Zeelandse antropoloog Raymond Firth onderzocht en woonde er van 1928 tot 1929.

Bruikbare stenen (obsidiaan, basalt, vuursteen) werden met kleine prauwen gehaald uit Vanua Lava en Vanikoro (die soms zelf (ook aardewerk) importeerden van verder. Er waren cyclonen, en een droog seizoen (mei-juni).

De bewoners leven zo geïsoleerd dat ze zelf voldoende voedseloverschotten moeten kunnen produceren én bewaren. En hun aantal beperkt houden.
Er zijn veel boomgaarden met diverse noten (kokos-,betel, amandel, kastanje) en ondergroei en akkers voor zetmeelrijk voedsel. Daarnaast proteïnen uit zee, waar taboes gelden om overbevissing te voorkomen. Teelten voorzien in een intensief permacultuursysteem en voedselbos.

Hun noodvoedsel bestaat uit in kuilen gefermenteerd overschot van broodvruchten (2 à 3 jaar bewaarbaar), en sommige woudvruchten uit de categorie onsmakelijk (naast de benoemde categorieën eetbaar en niet eetbaar).

Er zijn meerdere methoden voor geboorteregeling en bevolkingsremming. Alleen de oudste zoon van een familie mocht kinderen krijgen. Een jaarlijks hoofdmannenritueel om nulgroei te prediken, niet meer dan 4 kinderen, of 1 jongen en 1 meisje, coitus interruptus, aborteren, boreling laten sterven, niet 'huwen' als er geen land beschikbaar was, zelfmoord (door verhanging of weg te zwemmen), of in (hongers)nood riskante zeetochten ondernemen, en ook 2 keer door een stammenoorlog.

↗ *Vogelbescherming: prostitutiesyndicaat. Erno Sourbron*